

Possibles efectes sobre la salut dels horts urbans

Pau Lozano Peruchet
Marina Rius Miró
Laura Mayor Sabater
Assignatura: Sòl, ambient i salut
Farmàcia-UB
17 Desembre 2010

Introducció

Objectiu del treball:

Valorar el impacte de diferents residus que s'utilitzen de forma habitual en horts urbans. La metodologia usada per arribar en aquest fi és:

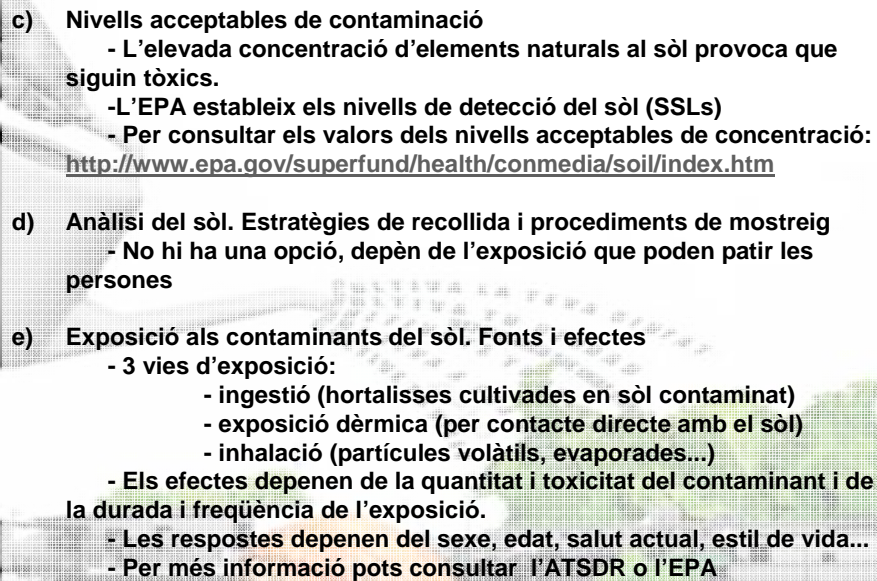
- Valorar la composició del residu
- L'acumulació d'aquest en el sòl i la planta
- L'efecte sobre la salut.

Iniciació a l'agricultura urbana

- a) Perills dels sòls contaminats. La necessitat d'analitzar un sòl
- Absorció del contaminant → Aigües subterrànies
  - Ingerir productes d'un sòl contaminat
  - Salut humana (Pesticides, metalls pesats...)
- b) Fonts de contaminació del sòl
- Propietats del sòl (lloc, distància, usos...)
  - Fruit d'accions humanes, vessaments, l'aire
  - Més informació del perfil toxicològic: ATSDR (l'Agència per a Substàncies Tòxiques i el Registre de Malalties)

La taula amb fonts de contaminació i contaminants més freqüents:

Font general	Contaminant específic
Pintura (abans del 1978)	Plom
Àrees molt transitades	Plom, Zinc i HAPs
Fusta tractada	Arsènic, Crom, Coure
Combustió de residus	HAPs i dioxines
Fems	Coure, Zinc
Cendra del carbó	Molibdè, Sofre
Llots de depuradora	Cadmi, Coure, Zinc, Plom i PBT
Vessaments de petroli	HAP, Benzè, Toluè, Xilè
Centres comercials/industrials	HAP productes derivats del petroli, solvents, Plom i altres metalls pesats
Pesticides	Plom, Arsènic, Mercuri (ús històric), clordà i altres pesticides clordats

-
- c) **Nivells acceptables de contaminació**
    - L'elevada concentració d'elements naturals al sòl provoca que siguin tòxics.
    - L'EPA estableix els nivells de detecció del sòl (SSLs)
    - Per consultar els valors dels nivells acceptables de concentració:
<http://www.epa.gov/superfund/health/conmedia/soil/index.htm>
  - d) **Anàlisi del sòl. Estratègies de recollida i procediments de mostreig**
    - No hi ha una opció, depèn de l'exposició que poden patir les persones
  - e) **Exposició als contaminants del sòl. Fonts i efectes**
    - 3 vies d'exposició:
      - ingestió (hortalisses cultivades en sòl contaminat)
      - exposició dèrmica (per contacte directe amb el sòl)
      - inhalació (partícules volàtils, evaporades...)
    - Els efectes depenen de la quantitat i toxicitat del contaminant i de la durada i freqüència de l'exposició.
    - Les respostes depenen del sexe, edat, salut actual, estil de vida...
    - Per més informació pots consultar l'ATSDR o l'EPA

Opcions de reparació

- 1) **Accessibilitat**
- 2) **Cost**
- 3) **Marc temporal**
- 4) **Eficàcia per a l'agricultura urbana**
- 5) **Efectes mediambientals**

Aquests punts són previs a escollir una tècnica de restauració per part del futur horticultor urbà. Les tècniques es poden classificar en físiques o biològiques

Tècniques de rehabilitació

A) Físiques

- o **Excavació**

Eliminació de la terra contaminada

- o **Geotèxtils**

Són com una "manta" de material sintètic

- o **Rentat dels sòls**

Consisteix en l'eliminació física dels sòls contaminats, seguit d'un tractament en una planta i posteriorment es tornarà a abocar en el lloc original.

- o **Vapor d'extracció del sòl**

Instal·lació de pous i canonades a terra, a través del qual s'extreuen els contaminants del sòl

Resum de tècniques de rehabilitació física

	Excavació	Geotèxtils	Rentat de sòls	Vapor d'extracció
Accés	Sí	Sí	Sí	Sí
Cost	Baix	Baix	Moderat	Alt
Període d'execució	Curt (<1 sessió)	Curt (<1 sessió)	Curt (<1 sessió)	Curt (<1 sessió)
Eficàcia per a l'usuari	Molt efectiu	Moderadament efectiu	Molt efectiu	Molt efectiu
Efectes ambientals	L'ús de l'energia genera contaminació atmosfèrica	L'ús de l'energia genera contaminació atmosfèrica	L'ús de l'energia genera contaminació atmosfèrica	L'ús de l'energia genera contaminació atmosfèrica

B) Tècniques de rehabilitació biològiques

Restauració microbiana

Ús de microorganismes per a la degradació de contaminants a formes menys tòxiques

Fitoremediació

Utilitza les plantes per extreure els contaminants o degradar la terra

Reparació per fongs

Ús de determinades espècies de fongs que degraden els contaminants

Reparació per compost

Addició de compost al sòl

Resum de les tècniques de reparació biològica

	Microbiana	Per plantes	Per fongs	Compost
Accés	Sí	Sí	No	Sí
Cost	Baix	Baix	No se sap	Baix
Període d'execució	Curt <1 any	2-5 anys o +	No se sap	Curt < 1 sessió
Eficàcia per a l'usuari	Moderadament efectiu	Moderadament efectiu	Poc efectiu	Moderadament - poc efectiu
Efectes ambientals	Toxicitat potencialment per metalls	Eliminació dels tòxics de les plantes	Toxicitat potencialment per metalls	Cap

Exemples d'usos populars: **Aigua de Tabac**

Un mètode popular i utilitzat des de la primera meitat del segle XVI com a insecticida en horts urbans (per evitar plagues del pugó per exemple) és abocar sobre el sòl o les fulles "aigua de tabac".

Exemples d'usos populars: **Aigua de Tabac**

La nicotina:

- La *nicotina* és un alcaloide present en la família de les solanàcies, especialment a la planta del tabac (*Nicotiana tabacum*).
- Actua com a estimulants en els mamífers i és un dels principals factors responsables de la dependència del tabac, el tabaquisme.

Exemples d'usos populars:
Fems

Composició del fem objecte de l'estudi:

- **Els components estudiats son els elements inorgànics, d'aquests cap superava els límits establerts per l'EPA.**

Exemples d'usos populars:
Fems

Anàlisi de la composició de les plantes (Opuntia sp) tractades amb fems:

- Un augment significatiu en les concentracions de Cu, K i Mg*
- Un augment altament significatiu en les concentracions de Pb, Na i Zn*

Exemples d'usos populars:
Cendres

Anàlisi de les cendres forestals:

Podem destacar la forta reacció alcalina i les importants concentracions de Ca, Mg i K, elements que es troben en formes solubles. També es poden senyalar les baixes concentracions de N i de metalls pesats.

Exemples d'usos populars:
Cendres

Anàlisi de les cendres forestals:

Podem destacar la forta reacció alcalina i les importants concentracions de Ca, Mg i K, elements que es troben en formes solubles. També es poden senyalar les baixes concentracions de N i de metalls pesats.

Exemples d'usos populars: **Cendres**

Efectes sobre el sòl i les plantes :

- Augment del pH del sòl, fet que va derivar en una disminució de l'Alumini en dissolució
- Increment del pH produït per la cendra sols va desembocar en un augment de la nitrificació quan el sòl va rebre NH_4 addicional
- increments de les concentracions de P, Ca i Mg en formes assimilables

Conclusions

- Hi ha una evidència sobre l'efecte positiu de l'ús controlat dels residus estudiats en els sòls, que es tradueix en un increment del rendiment
- Augment significatiu de certs components dels residus als teixits de les plantes

Conclusions

- En quan al impacte sobre la salut de l'ús dels residus als sòls, no hem trobat una evidència científica del risc sobre les persones.
- Respecte la composició dels sòls és necessari el coneixement dels usos passats, així com l'acumulació de substàncies que pugui tenir i les característiques del sòl.

Moltes gràcies per l'atenció